

OPENBAAR MINISTERIE

Functioneel Parket Amsterdam

Feitenrelaas Uber

Inleiding

Uber is een internationaal opererend concern dat een app voor taxi- en andere diensten aanbiedt. Vanaf juli 2014 bood Uber in Nederland binnen de Uber-app ook de dienst UberPop aan. Via deze dienst van Uber kon iedere privépersoon met zijn eigen auto vervoersdiensten verrichten. Een taxivergunning werd daarbij niet vereist. Door middel van de Uber-app werden passagier en chauffeur aan elkaar gekoppeld. De app voorzag in het koppelen, de route en de betaling voor zowel chauffeur als passagier. Naar aanleiding van het strafrechtelijk optreden door ILT en OM, heeft Uber de dienstverlening via UberPop per november 2015 gestaakt.

Het opsporingsonderzoek richt zich op het strafbare handelen in relatie tot het UberPop-gedeelte van de Uber-app. Kern van het verwijt is dat Uber met UberPop een app aanbood voor vervoersdiensten en daarbij van de chauffeurs *geen* taxivergunning verlangde, terwijl dit wettelijk wel verplicht was.

Het vereiste van een vergunning is er onder meer in het belang van de veiligheid van de klant. Chauffeurs krijgen een vergunning wanneer zij een erkende opleiding hebben gevolgd en een geneeskundige verklaring hebben overgelegd. Een vergunning stelt ook eisen aan de voertuigen, zoals een boordcomputer in de auto om rij- en rusttijden van de chauffeurs te kunnen controleren. Het aanbieden van taxidiensten zonder vergunning werkt bovendien concurrentievervalsend. Taxibedrijven die wel een vergunning hebben, hebben geld moeten investeren in een medische keuring, een erkende opleiding en bijvoorbeeld het inbouwen van een boordcomputer.

Strafrechtelijk onderzoek

Over UberPop is internationaal het nodige te doen geweest. Taxibonden in Madrid en Barcelona hebben een rechtszaak aangespannen om UberPop in die steden te laten verbieden. In december 2017 heeft het Europese Hof geoordeeld dat UberPop een 'dienst op het gebied van vervoer' is. De bemiddeling die Uber levert tussen klant en taxichauffeur valt daarom niet onder de Europese wetgeving voor het vrij verrichten van diensten of elektronische handel, maar onder het vervoersbeleid, waarvoor de bevoegdheid nu bij de EU-lidstaten ligt. Dit betekent dat Uber onder de Nederlandse taxiwetgeving valt en dus kan worden vervolgd voor overtreding van de Wet Personen Vervoer 2000 (hierna: Wpv 2000).

Uber heeft haar onderneming gestructureerd met gebruikmaking van verschillende rechtspersonen. In het opsporingsonderzoek zijn vier Nederlandse rechtspersonen uit het Uber concern als verdachte aangemerkt omdat zij in het kader van de dienstverlenende service UberPop een rol hebben vervuld:

- Uber International B.V. was aanvankelijk de BV die in de algemene voorwaarden in de Uber-app als partij naar voren kwam. Later werd dit Uber B.V. Uber International B.V. is als bestuurder/(enig) aandeelhouder direct dan wel indirect bij de onderstaande drie Uber-vennootschappen betrokken.
- Uber Netherlands B.V. is één van de ondersteunende dienstverlenende groepsvennootschappen. Uber is een internationaal bedrijf en in de regel heeft ieder land waar Uber opereert een "eigen" Uber voor de lokale zaken.

- Uber B.V. Uber B.V. verleent de licentie voor het gebruik van de "riders app" (hiermee kan de klant/passagier ritten bestellen via de Uberapp). Tevens verleent Uber B.V. de licentie voor het gebruik van de Uber-app aan Rasier Operations B.V. Via rekeningen op naam van Uber B.V. werden UberPop-chauffeurs betaald.
- Rasier Operations B.V. is exclusief opgericht voor "peer to peer" activiteiten (UberPop). Rasier Operations B.V. heeft van Uber B.V. de licentie gekregen om gebruik te maken van de Uber-app. Rasier Operations B.V. verleende op haar beurt voor UberPop de licentie voor het gebruik van de "drivers app" (hiermee werd de chauffeur in contact gebracht met de klant).

Uit onderzoek is gebleken dat betaling van de ritprijs plaatsvond door middel van geautomatiseerde incasso van de gekoppelde creditcard van de klant. 100% van de ritprijs werd overgemaakt op de Nederlandse bankrekening van Uber B.V. De UberPop-chauffeur ontving vervolgens wekelijks vanaf een bankrekening op naam van Uber B.V. (gemiddeld) 80% van de ritprijs (onder inhouding van 21% BTW over 20% commissie). 20% van de ritprijs bleef derhalve als commissie achter bij Uber.

Transactie

Op basis van het strafrechtelijk onderzoek is het Openbaar Ministerie tot de conclusie gekomen dat er voldoende wettig en overtuigend bewijs is dat voornoemde vennootschappen zich gedurende de periode van 1 juli 2014 tot en met 19 november 2015 schuldig hebben gemaakt aan het medeplegen van overtreding van art. 76 Wpv 2000. De door Uber ontvangen commissie is, na aftrek van kosten, aan te merken als wederrechtelijk verkregen voordeel, in totaal berekend op een bedrag van € 309.409.

Elk van de vier verdachte rechtspersonen heeft een rol gespeeld in de voorbereiding, de uitvoering en de afhandeling van de dienstverlenende service UberPop waarbij er sprake is van een bewuste en nauwe samenwerking tussen de verschillende verdachten. Hierbij moet worden opgemerkt dat de rol van Uber B.V. als grootste is aan te merken. Uber B.V. heeft immers de licenties ('riders app' en 'drivers app') verstrekt en ook de geldstromen verliepen via deze vennootschap. De rol van de andere drie vennootschappen is beperkter gebleven, echter de bijdrage van elk van de vier vennootschappen aan de totstandkoming van het delict is van voldoende gewicht geweest om te spreken van medeplegen van overtreding van artikel 76 Wpv 2000.

De overtreding van art. 76 Wpv 2000 is inmiddels door Uber beëindigd. Uber is sinds november 2015 gestopt met het aanbieden van de dienst UberPop en zal zich nu en in de toekomst conformeren aan de Nederlandse wetgeving. Nieuwe overtredingen op dit punt zijn ook niet meer geconstateerd. Uber heeft aangegeven schoon schip te willen maken. Ook de verdachte natuurlijke persoon, verantwoordelijk voor het uitrollen van UberPop in Nederland, is akkoord gegaan met een taakstraf van 90 uur. Hij heeft deze inmiddels verricht.

Gelet op alle feiten en omstandigheden vindt het Openbaar Ministerie voor Uber B.V. de maximale boete van €810.000 passend en geboden. Gelet op de kleinere rol van de overige drie rechtspersonen ziet het Openbaar Ministerie aanleiding om de boete te beperken tot 50% van de maximale boete, in dit geval tot een bedrag van €405.000 per vennootschap.

Datum 8 maart 2019

Pagina 3/3

Daarnaast zal het door Uber verkregen wederrechtelijk verkregen voordeel worden ontnomen, te weten tot een bedrag van in totaal € 309.409. Het Openbaar Ministerie was in de rechtszaal tot een vergelijkbare eis gekomen.